

MARTIN GOFFA

PŘÍPADY NOVINÁŘE TERENCE

MUŽ Z CHATRČE

mladá fronta

Muž z chatrče

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.mf.cz
www.albatrosmedia.cz

mladá fronta

Martin Goffa
Muž z chatrče – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

**MARTIN
GOFFA**

**MUŽ
Z CHATRČE**

**PŘÍPADY NOVINÁŘE
TERENCE**

mladá fronta

ČTI ZA NÁRODÁK!

První stránka – a jste v národ'áku. Každá další nás posouvá blíž k vítězství.

Co vám čtení přinese? Zjistíte na www.ctizanarodak.cz. Albatros Media podporuje

osvětovou nekomerční kampaň na podporu čtenářství, kterou inicioval

Svaz českých knihkupců a nakladatelů.

PROLOG

Muž z chatrče.

Právě tak jsem nazval složku, kterou jsem si k případu mrtvého chlapa z města na severu založil. Složkou ovšem nemyslím počítačový soubor, ale skutečný šanon nacpaný sjetinami z tiskárny, novinovými články a především desítkami stran ručně psaných poznámek. Víím, je to staromódní a na první pohled nepraktické, jenže podobně staromódní a nepraktický jsem i já sám. Ne snad úplně počítačově negramotný, denně mám pod prsty nějakou tu klávesnici, tablet nebo telefon, vždyť reportáže se už dávno jinak nepíší, jenže já nejsem jen obyčejný psavec. Mluvím o investigaci, o shromažďování poznatků, zkoumání a hledání souvislostí mezi stovkami či tisíci informací. A k něčemu takovému displej počítače nikdy stačit nemůže.

Největším kusem nábytku v mém domě je jídelní stůl. Je stejně dlouhý jako moje postel a jednou tak široký. Je skoro větší než samotný dům, což ovšem není nijak obtížné, protože ten si lze splést s libovolnou garáží pro jeden Hummer nebo dvě až tři autíčka Smart. Kolegové někdy říkají, že u Terence doma se nedá chodit čelem, ale člověk se musí sunout podél zdí jako

spráskaný pes. Samozřejmě přehánějí, hubení lidé u mě můžou procházet i čelem.

Můj dům je zkrátka menší než většina standardních bytů, ale zato nemám hned za zdi cizí zvědavé uši. Od těch mě dělí trávník, byť je někdy jen stopu široký. Ale díky těm několika desítkám centimetrů jsou sousedé sousedy a nikoli faktickými spolubydlíci, jak tomu bývá v paneláku. Neslyším ničí kýčánní, smích nebo vztekly šepot. Do oken mi nestoupá cigaretový dým z partaje pode mnou, a stejně tak mi nemá kdo nad hlavou klapat podpatky nebo narážet dětským chodítkem do topení, což jsou všechno věci, bez kterých se v životě rád obejdu.

Ale zpátky k mému jídelnímu stolu. Je fakt obrovský, dobrý právě k tomu, aby na něm člověk mohl rozprostít desítky stran textu, fotografií, nákrešů vazeb a důmyslných pavučin mezi telefonními čísly, firmami nebo účty. Aby je měl před očima v jednu a tu samou chvíli, aby se jimi mohl probírat, přesouvat je z místa na místo, navzájem je porovnávat, kupit na úhledné hromádky a ty pak v návalu vzteku a frustrace zase rozmetat.

Žádný monitor není tak velký jako stůl, z monitoru nemůžete vzít dokument a ten obracet mezi prsty. K novinové stránce naskenované do počítače si nepříčichnete, nikdy z ní neucítíte vůni příběhu, o kterém vypráví. Okraje stolu vytyčují bojiště, dávají vaši snaze o poznání pravdy rámec, stanovují pravidla. Redukují okolní svět na *tady a teď*, nedovolí myšlenkám odbíhat a zaplétat se s nechtěnými podněty. Stůl je šachovnice, je zpodobněním zápasnické arény, je to komprimovaný časoprostor.

Na svém jídelním stole vlastně ani nejím, většinou není kam položit talíř. Navykl jsem si snídat, obědovat i večeřet na malém barovém pultíku u zdi, což mi nakonec stačí. Jen když přijde Max, musí práce stranou. Jenže synovy návštěvy nejsou zrovna časté, takže je stůl většinu času zavalen materiály k případu, na kterém právě pracuju. Tak jako teď.

Muž z chatrče.

Jak se vlastně jmenoval? Otázka by měla spíš znít, jak se jmenovat chtěl... Jeho identita byla jako celé jeho bytí, neurčitá, rozostřená a nakonec dohnaná až na samý okraj možného. Měl víc tajemství než většina lidí, které jsem kdy poznal, a sinusoida jeho života vykazovala vzestupy i propady tak extrémní, že to na něm nemohlo nezanechat následky.

Objektivně vzato šlo o kriminálního, kterého nebylo zač obdivovat. Neexistoval jediný důvod brát ho jako personu, myslím personu v pozitivním slova smyslu. Zapomeňte na všechny romantické hrdiny, kteří bohatým berou a rozdávají chudým, zapomeňte na sympatické grázlíky s belmondovským kukučem, na desperáty, kterým zkrátka musíte fandit, i když v hloubi duše cítíte, že to není zrovna správné.

Zapomeňte na chlapce z chudých poměrů, který skončil na šikmé ploše prostě proto, že jinak skončit ani nemohl. Muž z chatrče nebyl ani jedno z toho. Ale přesto... Svým způsobem šlo o výjimečného člověka. Zvláště v letech, kdy byl na vrcholu, z něj charisma muselo stříkat na metry daleko.

Pocházel ze dvou dětí, narodil se v polovině šedesátých let do dobré rodiny, aspoň co se majetku a postavení týče. Jeho otec byl kovaný komunista, který to dotáhl až na tajemníka Okresního národního výboru, matka učila na gymnáziu. Listopadová revoluce ho zastihla jako čtyřiaadvacetiletého muže, který se těšil na změnu režimu paradoxně o to víc, že v tom končícím nikdy nepoznal nedostatek nebo ústrky. Ne v rozsahu, v jakém je musela snášet většina lidí.

O třicet let později jsem měl mezi materiály na svém stole i jeho fotografii z té doby. Štíhlý mladík v košili z falešné džínoviny na ní zřejmě na někoho volá a směje se u toho. Hnědé vlasy mu vzadu dosahují téměř po ramena, vpředu je má střižené nakrátko, módní účes konce osmdesátek, který nosili všichni

od veksláků po fotbalisty. Tvář má souměrnou a bez jediné vrásky, oči podivně veselé, ale odráží se v nich spíše škodolibost než prostá radost. Ten dojem umocňují i zvláště tvarované rty, jejichž konce jsou staženy dolů. Těhle drobné anomálie jsem si všiml nejdřív ze všeho, připomínal mi tím vlka, i když vlastně ani nevím, proč mě něco takového napadlo. Netušil jsem, kde a při jaké příležitosti byla ta fotografie pořízená, ale na tom ani nezáleželo. Tehdy ten muž ještě nebyl ničím zajímavý, na jaře odpromoval na vysoké škole, a i když u toho měl za zády otce v důležité funkci, nejspíš by to zvládl i bez jeho přímluvy. Než se stačil rozkoukat v podniku, kam po promociích nastoupil, přišla revoluce a nic už pak nebylo jako dřív. Aspoň pro něj ne. Chvilí trvalo, než se v nových poměrech zorientoval, ale už o tři roky později šlápl na první ze schodů, kterým začala jeho cesta nahoru. Že se nakonec zastavil až v chatrči na okraji města, které dříve pomáhal ovládat, byla nejspíš hříčka osudu, ovšem možná to ani jinak dopadnout nemohlo. Zrekonstruovat jeho život mi zabralo několik měsíců, začal jsem s tím v polovině května, skončil před několika dny. Smrt, jaká ho potkala, vyplynula z takového života už jaksí samospádem. Ne že bych ji byl schopen prokázat konkrétnímu člověku, ačkoli nepochybuji o tom, kdo stojí v jejím pozadí. Můžu jen předat utříděné informace příslušným úřadům, víc už nesvedu. Prostě je sesbírám ze svého stolu, pečlivě svážu a budu doufat, že někam nezapadnou.

Že nebudou přehlédnuty.

Že nepřijdou k újmě, třeba když si je nějaký kriminalista vezme k prostudování domů a naprostou *náhodou* mu je někdo ukradne z auta.

Nemohl bych se divit ničemu, zvlášť když vím, jak to s vyšetřováním smrti muže z chatrče od samého začátku probíhá.

Měl bych se tedy rovnou smířit s tím, že moje materiály skončí v tom nejzaprášenějším šuplíku policejního sklepa ještě

týž den, kdy je dám z ruky? I to je možné. Leda, že bych se jako obvykle pojistil.

Jo, tohle se v novinářské branži naučíte ze všeho nejdřív. Jistit se. Dělat si kopie každého papíru, ke kterému se dostanete. Ukládat si zvukové a obrazové soubory na více míst, nejlépe na různých nosičích. Být ve střehu. Být paranoidní. Ve střehu prakticky pořád, paranoidní jen občas a v omezené míře, ale jedno i druhé může člověku zachránit kůži.

Mohl bych se pojistit i tím, že materiály rozešlu více institucím. Nejen na příslušný policejní odbor, ale také na státní zastupitelství. A možná ještě někomu dalšímu, třeba na jistý speciální útvar, kde pracují lidé, kterým aspoň trochu věřím. Tak bych možná nejlíp zajistil, že se smrtí muže z chatrče bude někdo zabývat. Myslím *skutečně* zabývat. Jenže každá mince má dvě strany. Čím více lidí bude mít k informacím přístup, tím vyšší je riziko úniku. Každý, kdo se do spisu začte, bude vědět, kam si jít pro peníze. Informace mají cenu a tyhle obzvlášť.

Existuje nějaké další řešení? Možná by se našlo. Přes řadu svých známých, kterým důvěřuju, bych se musel dostat do nejvyšších policejních pater k někomu, komu důvěřují zase oni. A teprve tomu člověku bych předal měsíce své práce v naději, že jsem natrefil na toho pravého, který celou věc rovnou nezamete pod koberec. Anebo hůř, který bude chytřejší a záměrně případ povede tak složitě a tolika různými oklikami, že se postupně natáhne a rozplizne do několika částí, z nichž každá bude mít svůj směr a svou dynamiku. Tak dojde snáze k jistě neúmyslným procesním chybám, jichž pak využijí ostřílení advokáti. Zpochybní povolení k odposlechu, poukážou na lhůty překročené o den či dva, budou podávat jednu stížnost za druhou a napadnou každý podpis pod jakýmkoli úředním papírem. Kolik takových konců už jsem viděl?

Jak tedy dál? Která možnost je správná? Anebo bych měl spíš přemýšlet nad tím, kterou nadělám nejmenší škody?

Stojím u okna, v ruce hrnek s čajem a pozoruju nacpaný šanon na jídelním stole. Vypadá jako nastražená bomba. Není to jen snůška informací a důkazů, ale taky materiál k sérii reportáží. Ta vznikne tak jako tak, jsem přece novinář a ne detektiv, jen je třeba dohodnout se s policií na podmínkách a harmonogramu. Nemůžu jim vyrazit z ruky karty, které jsem jim předtím sám rozdál.

Koukat na ten šanon je jako dívat se na život a osudy desítek, možná i stovek lidí. V okamžiku, kdy všechny ty informace zveřejním, to bude, jako když začnete čurat do mraveniště. Jeden velký chaos. A to je pohled, který miluju.

Někdo by dokonce mohl říct, že novinářinu dělám jen kvůli tomu.

1.

Na případ muže z chatrče jsem vlastně narazil souhrou okolností, či spíše náhod. Psala se právě polovina května, nebe se už celý měsíc mračilo, prakticky obden lilo a nic nenasvědčovalo tomu, že červen přinese tropy, jaké většina Čechů zná jen z letních cest k moři.

První náhodou mi odpadla schůzka, kterou jsem měl mít se svým policejním kontaktem v kavárně obchodního centra nahoře na Vinohradech. Já na ni přijel, ovšem mého společníka odvolali k případu jen malou chvíli před tím, než dorazil. Zrovna si to šinul přes Žižkov, byl už jen kousek od Olšanského náměstí, když mu pískli okamžitý nástup. Naše rande tedy padlo, čímž se mi otevřelo asi dvouhodinové okno, které jsem se rozhodl vyplnit nějakým drobnějším hříchem.

V překladu to znamená, že jsem vyrazil do mé oblíbené cukrárny s nejlepšími koňakovými špičkami v celé Praze. Byly doby, kdy jsem jich spořádal třeba šest na jedno posezení, ovšem s přibývajícími lety mi nezbylo než se začít krotit. Přestože jsem si i na stará kolena držel denní průměr třiceti kilometrů na svém kole Scott, dávno už jsem nespaloval kalorie po tisících jako kdysi.

Když jsem se ovšem přiloudal na nedaleké náměstí, další náhoda mi poslala do cesty zamčené dveře s cedulí *Pro nemoc zavřeno*. Skrz výlohu cukrárny jsem viděl osiřelé vitríny, které bez obvyklých dobrot vypadaly jako smuteční pozůstalí. Já se cítil podobně, zrazený a opuštěný, bezradně jsem zíral dovnitř, chvíli jsem jen tak přešlapoval na chodníku a přemýšlel nad náhradním programem náhradního programu.

A tak jsem se dostal ke Kamile, která měla za dvěma rohy kadeřnictví. V odrazu pohaslé vitríny mi najednou připadlo, že bych potřeboval trochu zastříhnout, ne nijak zásadně, ale že mě to dřív nebo později stejně čeká, tak proč ne dnes?

Kamila byla dávná přítelkyně, znal jsem ji celou věčnost a možná ještě o chvíli dýl. Pocházela odněkud z jižních Čech, nepamatoval jsem si ani město, u kterého ležela její bezejmenná vesnice, natož tu vesnici, přestože mi to několikrát říkala. Do Prahy se přistěhovala koncem devadesáté a já byl jeden z prvních lidí, které tady potkala. Už ani nevím, kde jsme na sebe narazili úplně poprvé, ale nejspíš jsme se poznali přes společné známé. Ale za celé ty roky mezi námi nic nebylo, dokonce ani náznakem.

K jedné z mých mnoha špatných vlastností patří, že pokud jde o ženy, jsem velmi povrchní. Samozřejmě, že se kvůli tomu po smrti dostanu do pekla nebo aspoň do jeho těsné blízkosti, ale nemůžu si pomoci. Ženská, z níž nevyzařuje sexappeal, u mě nemá šanci. Že u spousty dívek nemám ze stejného důvodu šanci zase já, to už je riziko, které musím unést a taky se s ním celý život statečně peru.

Povahovou je Kamila přitom zlatá ženská, vlastně bych řekl, že podobnou by chtěl mít doma skoro každý chlap. Nikdy jsem ji neviděl s někým se hádat, pokaždé raději s mírným úsměvem ustoupila. Nikdy jsem neviděl ji hysterčit nebo někomu něco vyčítat. Je zkrátka hodná, a v tom právě vidím obrovskou

nespravedlnost. Hodná ženská by totiž měla být hezká, měl by existovat nějaký takový přírodní zákon, zrovna Kamila by si to zasloužila vrchovatě. Jenže ona hezká není, což možná více považuju za újmu já, než ona. Nejspíš je příliš hodná i na to, aby o podobných věcech přemýšlela, natož aby se jimi trápila.

Provozovala malé kadeřnictví kousek od žižkovského televizního vysílače, tak blízko, že na vstupní dveře dopadal jeho stín. V provozovně velké jako středně velká krabice se střídala na směny s kolegyní, protože kdyby chtěly pracovat obě najednou, nejspíš by v tom stísněném prostoru brzy jedna skončila s nůžkami ve stehně. Vlastně jsem cestou od zavřené cukrárny ani netušil, na kterou z nich tam narazím. A právě tady zaúřadovala náhoda potření a naposled. Kamila měla mít volno, ovšem kolegyně musela s dítětem na očkování, takže si potřebovala vyměnit směnu.

Když jsem vešel, právě pracovala na korpulentní padesátnici, které se na hlavě snažila vytvořit něco k odpoutání pozornosti od jejích třiceti nadbytečných kilogramů.

Dveře zavadily o malý zvonek nahoře na zárubni, Kamila koukla zpoza zákaznice mým směrem a pousmála se. Jenže ten úsměv byl až příliš umělý a unavený, naprosto odlišný od těch, jaké jsem od ní celé roky vídal.

Zaváhal jsem.

„Promiň, jdu nevhod?“

Samozřejmě mě nejdřív napadlo, že jsem se bez ohlášení trefil do nějaké katastrofy. Do čtveřice paniček, které na telefonu čekají, až se pro ně uvolní křeslo. Nebo hůř, do patálií s finančkem. Hned při druhém pohledu do Kamiliny tváře jsem si ale uvědomil, že něco tak přízemního by zrovna tuhle ženskou nerozhodilo. Znovu se pousmála a řekla, že se mi bude hned věnovat, ať se zatím posadím. Na rukou měla mikrotenové rukavice a pomocí plochého štětce nanášela ženě do vlasů barvu. Zbral jsem jednu ze dvou židlí u stolku s časopisy, ovšem tituly

jako *Sedmíčka*, *Elle* nebo *Cosmopolitan* mě k četbě nezlákaly. Až někdo začne namísto *Ženy a život* vydávat *Ženu a smrt*, tak se možná nechám zlomit, zatím mi ale připadlo zajímavější pozorovat při práci Kamilu. Její zákaznice měla ve vlasech proužky staniolu, o jejichž účelu jsem toho moc nevěděl. Hrál jsem si s představivostí a čekal, kdy Kamila odněkud vytáhne změt drátů s obnaženými konci, a ty začne k těm lesklým plátům připojovat. Z nic netušící dámy tak stvoří monstrum ochotné obnažovat se na veřejnosti, zabíjet či provádět kombinaci obojího. Power Woman XXL. K ničemu z toho ale nedošlo, obě ženy si při proceduře povídaly o nějakém seriálu, jehož děj mi stejně jako jeho název nic neříkal. V zápletky jsem se ztratil hned po dvou větách, scenárista měl v životě jistě už lepší dny.

Dál jsem tedy trpělivě čekal, dokonce jsem rezignoval a natáhl se pro jeden z lesklých časopisů, ovšem ani tak jsem si nemohl nevšimnout, že Kamilin hlas je poněkud monotónní a její věty bez obsahu. Mluvila proto, že šlo o součást její práce, nebyl v tom ani zápal, ani skutečný zájem. Asi po deseti minutách odložila štětec a sundala si rukavice. Zákaznice téměř okamžitě vstala z křesla a zamířila ke své kabelce na věšáku. Teď už musí jen čekat a to jde vždycky nejlíp s cigárem v ruce a telefonem u ucha.

Zatímco se Power Woman vykutálela na chodník a tam se opřela o roh domu, kývla Kamila k uvolněnému místu.

„Tak pojd', Marku.“

Bylo zvláštní slyšet své jméno. Všichni mi dávno říkali Terenci, někteří z mých přátel ani nevěděli, jak se jmenuju doopravdy. Marek jsem byl jen pro mámu s tátou a pak pro několik spolužáků ze školy, s nimiž jsem se tu a tam vídal. Terenci mě oslovoval i syn, stejně jako manželka. Exmanželka, samozřejmě. Kamila mě poznala už jako Terence, ale nikdy jsem tu přezdívkou od ní neslyšel, tvrdošíjně používala mé skutečné jméno.

Posadil jsem se do křesla a pozoroval ji. Jako obvykle mi kolem krku uvázala kadeřnický maxibryndák, jako pokaždé mi zajela prsty do vlasů a podrbala mě, ale i těm prostým úkonům chyběla jiskra, stejně jako předtím jejímu úsměvu.

„Děje se něco, Kami?“

Zvedla obočí.

„Ne, vůbec. Proč se...“

Ale pak najednou zmlkla. Nejspíš si uvědomila, že tuhle nacvičenou odpověď má pro ostatní, zatímco já si zasloužím pravdu. Třeba už jen proto, že mě skutečně zajímá. Chvilí jen tak stála s nůžkami v ruce, ale pak je odložila a pohledem zkontrolovala zákaznici venku na chodníku. Načež se znovu zadívala na mě.

„Jo, něco se děje.“

Všiml jsem si, že se jí chvějí dlaně, proto jsem ty své vytáhl zpod zástěry a natáhl k ní ruku.

„Něco vážného?“

Přikývla. Na okamžik se jí podivně zaleskly oči, snad se jí v nich mihly zárodky slz. Pak trochu podklesla v kolenou a opřela se o stolek se zrcadlem. A právě v té chvíli mi do života vstoupil muž, kterému jsem poté věnoval týdny a měsíce práce, abych nakonec jeho osud svázel do obrovského šanonu připraveného k odevzdání do vstřícných rukou. Ale to jsem v to květnové odpoledne ještě netušil a tušit ani nemohl.

2.

Odpolední slunce prosvítalo mezi mraky a některé z jeho paprsků se skrz výlohu probily až k našim nohám. Kamila se mi chystala něco říct a já si rozvázal a sundal tu věc, která mě obepínala kolem krku. Kdybych ji vyslechl navlečený v zástěře, celý náš rozhovor by to devalvovalo.

„Byli za mnou policajti.“

Víc zatím neřekla a já nakrčil obočí. Tohle sdělení bylo příliš nekonkrétní na to, abych mohl reagovat jinak.

„Policajti?“

„Jo. Je to sotva hodina.“

A zase zmlkla, snad mi tu zprávu potřebovala dávkovat po kouskách. Anebo se s ní možná potřebovala srovnat teprve ještě ona sama. Nervózně si prohrábla vlasy a pak sepjala dlaně. Ale pořád mlčela a já to už nevydržel.

„No a co teda chtěli? Nějaký průšvih?“

Popravdě jsem si neuměl představit důvod, kvůli kterému by zrovna Kamila otravovali policajti. Napadla mě snad jen nějaká autonehoda, ale kolem jejího peugeotu jsem procházel před chvílí a zdál se být naprosto v pořádku. Anebo snad vloupačka

do některého z okolních domů? Poldové teď možná hledají svědky, tak se chodí vyptávat každého, kdo by mohl něco zahlédnout. Krámky a provozovny navíc přece mívají kamery, což jim obvykle ušetří čas, který pak můžou věnovat něčemu důležitějšímu, třeba nasazování botiček neposlušným autům. Nemohl jsem si nevšimnout, jak při mých slovech Kamila vyplašeně uhnula očima. V tu chvíli mi došlo, že mé předchozí úvahy byly naprosto mimo realitu.

„Jsou doma všichni v pořádku?“ vyhrkl jsem. Kamilin manžel Vilda se živil jako kamionák, znal jsem ho sice jen ze svatby, ale byl to vcelku sympatický chlap, kterému bych rozhodně nepřál nic špatného. Ovšem nehody se dějí pořád, každý den leží nějaký tirák na boku a jeho šofér v lepším případě sedí někde na mezi s hlavou v dlaních, v tom horším s ním odlétá helikoptéra k nejbližšímu špitálu. Jenže v takovém případě bych Kamilu těžko našel v práci se štetcem v ruce, její muž je určitě v pořádku, stejně jako jejich osmiletý Jakub.

„Doma dobrý,“ potvrdila vzápětí mou dedukci, ovšem barva jejího hlasu ji usvědčovala ze lži. Nebo aspoň z toho, že si sama není jistá formulací, kterou použila.

„Totiž... Jde o bráchu.“

O jejím bratrovi jsem nic nevěděl, nikdy dřív se o něm nezmínila, a pokud ano, zřejmě to nestálo za zapamatování. Kamila byla ročník osmasedmdesát, do Prahy se přistěhovala ve dvaceti a všechny své pokrevní příbuzné nechala na jihu Čech. Nikoho z nich jsem neznal, netuším, jestli ji navštěvovali, nevzpomínal jsem si na jediné setkání s někým z nich. Pokud o někom mluvila, tak o rodičích. Myslím, že její otec byl o hodně starší než matka, a podle všeho, zemřel už před lety.

„Ani nevím, jestli jsem se s tvým bráchou někdy potkal.“

Tohle jsem samozřejmě řekl jen proto, abych zamaskoval svou děravou paměť, případně svou ignoranci, vlastně ani nevím, co

z toho je horší. Ale mohl jsem se tak aspoň tvářit, že o jejím bratrovi mám jistou povědomost. Jenže Kamila mě hned vzápětí vyvedla z omylu.

„Vencu jsi nikdy neviděl. I já se s ním v životě potkala sotva třikrát, teda myslím v dospělosti.“

Zvedla oči a zkontrolovala zákaznici, která stále ještě venku s cigaretou v prstech telefonovala. Máme dost času k tomu nakousnout něco tak křehkého a zároveň složitého, jako jsou rodinné vztahy?

„Když se naši vzali, byl táta už po rozvodu. Z prvního manželství měl právě Vencu, když jsem byla malá, chodil mě hlídat. Ale na to si samozřejmě moc nepamatuju.“

Odmlčela se a já přikývl. Tak přece jen jsem si aspoň něco zapamatoval správně, její otec byl skutečně starší. Že měl za sebou už jedno manželství, jsem samozřejmě nevěděl, ačkoli nevylučuju, že i to už někdy padlo.

„Venca se svou matkou bydlel v sousední vesnici, takže u nás byl pečený vařený. Když mi bylo šest, tak odešel na vojnu, no a po ní se odstěhoval někam k Ostravě. Pak už jsem ho skoro neviděla, vím jen, že se oženil a rozvedl, ale nic dalšího.“

Byla nesvá, při vyprávění si několikrát prohrábla vlasy a dlaně si pak utřela do zástěry.

„Co se s bráchou stalo dál?“

Pokrčila rameny.

„Jak říkám, už jsem ho viděla jen asi třikrát. Naposled možná před deseti lety. Vlastně nebyl ani na tátově pohřbu. Poslali jsme mu parte na adresu, kterou jsme měli, ale nejspíš už tam ani nebydlel.“

V duchu jsem počítal, kolik mu dnes může být. Narukoval, když bylo Kamile šest, což znamená, že před třemi nebo čtyřmi lety oslavil padesátku. Pokud ovšem...

„No a...“ Odkašlal jsem si. „Co ti policajti teda chtěli?“

Koukla na mě a řekla něco, co jsem už několik vteřin tušil.
„Vypadá to, že Venca je po smrti.“

Jo, přesně to jsem čekal. Nic jiného vlastně už ani po jejím vyprávění nedávalo smysl.

„To mě mrzí, promiň.“

Vzal jsem ji za dlaň, měla ji podivně suchou a studenou. Napadlo mě, co asi tak cítí. Když ztratíte člověka, kterého vídáte denně, je to jistě rána. Kamila ovšem svého nevlastního bratra vlastně ani neznala, sama říká, že vzpomínky na něj má sotva ze tří setkání, předškolní dobu si ani nemůže pamatovat. Ale přesto... Říká se, že krev není voda.

Přemýšlel jsem, jak ji utěšit, ale nějak jsem se v podobných věcech neorientoval. Ne snad, že bych byl úplně citově okoralý, ale existují zkrátka situace, kdy si nejsem jistý v kramflecích. Neumím správně odhadnout, jaká míra účasti se při nich očekává. Výhodou v tomhle případě bylo, že s Kamilou jsem si nemusel na nic hrát. Zнала mě a věděla, že její ztrátu беру jakou svou, jen to neumím nijak líp vyjádřit. Pak ale promluvila a já pochopil, že někdy dokážu být ve svých úvahách naprosto mimo mísu. Jasně, že ji novinka o smrti nevlastního bratra sebrala, vždyť to byl vlastně ještě mladý chlap. Někteří muži si v jeho věku pořizují druhou várku dětí. A samozřejmě, krev opravdu není voda. Jenže jeden i druhý fakt přebila skutečnost, na kterou jsem za celou dobu nepomyslel a která Kamila trápila ze všeho nejvíc.

„Ti policajti chtějí, abych se na něj šla podívat.“

3.

Starý muž ve staré vojenské blůze se prodíral křovím a rukama odkláněl větve. Občas ho nějaká udeřila do tváře, ale to jen zamumlal nějakou nadávku a pokračoval v cestě. K chatrči to už neměl daleko, sotva pár desítek metrů. Už viděl její stěnu, sbitou ze starých prken, a okno, které sebral původní majitel bůhví kde. Nepatřilo tam, ale stejně tak tam nepatřila ani okna ostatní, dokonce ani dveře, všechno to pocházelo z různých míst a z různých dob. Jedno z oken bylo dokonce plastové a s žaluzií, která ovšem nikdy nefungovala. Zdálky ta barabizna působila daleko uspořádaněji, než jak tomu bylo ve skutečnosti. Někdo by si ji dokonce mohl splést s víkendovou chatou, ačkoli ničím takovým nikdy nebyla. To stavení vzniklo živelně už před dlouhými roky, stěny mělo ze dřeva, střechu pobitou lepenkou. Na podlaze sice ležela prkna, ale jejich životnost končila zřejmě už ve chvíli, kdy je bůhví kdo bůhví odkud přitáhl.

„Vašku?“

Chlapovi v blůze táhlo na sedmdesát. Na svůj věk byl ale čilý a odolný, vycepovaly ho *roky na čerstvým vzduchu*, jak říkal. Před patnácti lety přišel o byt.

„Semlel jsem ho ve forbesu,“ povídal každému, kdo chtěl poslouchat. „Skrz ty pekelný mašinky jsem ho odevzdal chlapovi, kterej teď káže v Senátu.“

Ani to ho ale neodradilo od toho, aby pokoušel štěstěnu dál. Nechali ho u sebe bydlet příbuzní, ale když se jim začaly ztrácet peníze, putoval muž nejdřív na ubytovnu, potom k Armádě spásy, až nakonec skončil ve staré odstavené kolotočářské střelnici na okraji řídkého lesa. *Na čerstvým vzduchu.* V ní klepal už devátý rok, když se najednou uvolnila tahle chatrč. Bylo to koncem března, do té doby v ní bydlela Jiřinka s Vojtou, spořádaný páreček, oba trochu s intelektem na štíru, ale jinak zlatý lidi. Jenže v únoru zaklepal Vojta bačkorama, vlastně bačkorou, poněvadž měl jen jednu nohu, no a Jiřinka to vzdala. Bydlet sama v kolonii, kde je většina chlapů věčně namol, to se jí nechtělo. A dokonce ani nemusela, měla totiž někde na Moravě dceru, která si ji celou tu dobu chtěla vzít k sobě. Jenže bez Vojty, a to by Jiřinka nikdy neudělala. Když ale umřel, najednou neměla důvod zůstat. Zmizela tehdy tiše, s nikým se nerozloučila, a to byl taky důvod, proč se nikdo nedozvěděl, že je chatrč prázdná.

Kdyby se to rozkřiklo, všichni by ji vzali útokem. Dobrá polovina místních totiž bydlela jen v přístěncích z vlnitého plechu a igelitem namísto oken. Ta barabizna byla luxus, polepšil by si každý, snad až na starce v blůze, kterému v jeho staré střelnici nic nechybělo. Takhle se stalo, že když starousedlíci začali Jiřinku postrádat, měla její chatrč už jiného nájemníka. Ten chlap nebyl zdejší, aspoň ho nikdo neznal. Přitáhl bůhví odkud a to místní žralo ze všeho nejvíc. Podle nepsaných zákonů měl na chalupu nárok někdo z nich, jenže tenhle cizák se jejich pravidlům vysmál. Když na něj pak tři chlapi podnikli trestnou výpravu, navíc jim ještě napráskal. Atmosféra na jindy poklidném místě zhoustla.

Jenže v kolonii je třeba zachovávat rovnováhu, každému se špatně usíná, když netuší, jestli mu v noci náhodou nepřistane na kebuli pětikilovej šutr. A tohle ten novejšťák chápal. Hned příští den odněkud přitáhl dvě flašky kořalky a ty pobité kumpány pořádně pohostil. Nebylo to sice tak dobrý, jako kdyby měli střechu nad hlavou, ale na druhou stranu nikdo z nich neprodělal, jen si nepolepšili. A taky mohli být rádi, že je nezřídil daleko víc. Na tu chatrč neměli žádný nárok, což on taky ne, ale to konec konců nikdo, takže platilo otřepaný *kdo dřív přijde, ten dřív mele*.

Nakonec se z něj vyklubal celkem rozumný chlap. Nikoho neopruzuje, nedělá bordel, a když se to vezme kolem a kolem, jde o nejnenápadnějšího maníka v okolí.

„Vašku?“

Dědek ve vojenské blůze, stařec, gambler a občasný alkoholik, zaklepal na dveře chaty. Bylo skoro poledne, dnes si trochu přispal a vypadá to, že nejen on.

„Vašku, nemáš kus kafe?“

Zkusil dveře otevřít, ale zevnitř byla mohutná petlice. Věděl to, viděl ji tam, když občas zaskočil na návštěvu k Vojtovi s Jiřinkou, a později taky právě k Vaškovi. Kdyby na dveřích visel zámek, znamenalo by to, že Vašek je pryč. Že jako každý ze zdejších vyrazil do města za obživou. Pravda, nedělal to tak často jako ostatní, což byla jedna z věcí, které dědkovi v blůze vrtaly hlavou. Ale nikdy by se nezeptal, ne Vaška. Nakonec, každě má nějaký svůj fígl k přežití, ale málokdo se o něj chce podělit, protože to obvykle znamená, že o něj přijde.

Odšoural se k jednomu z oken, ale vybral si zrovna to nejvyšší, kam nedosáhl, ani když si stoupl na špičky. Přesunul se teda za chalupu, kde bylo okno nejnižší. Podél stěny se táhl rygol, ale když se předklonil, mohl přilepit tvář na špinavou tabulku skla. Zevnitř okna visely závěsy spíchnuté ze starých ručníků. Jejich

zkroucené cípy k sobě ale nedoléhaly a škvírou se do chatrče dralo polední slunce. Dědek zamžoural a pak sklo zastínil dlaněmi.

„Vašku!“

Jenže to, co uvnitř najednou uviděl...

„Proboha Vašku!!“

Snažil se na sklo zabouchat, ale podjela mu noha a sklouzl do rygolu. S funěním se z něj dostal, co mu síly stačily, přiběhl zpátky ke dveřím, ale lomcoval jimi zbytečně. Snad kdyby byl mladší, rozbil by některé z oken a protáhl se dovnitř... Ale sám už si ani nevzpomínal, jestli vůbec někdy mladý byl.

„Hej!“

Zdalo se mu, že zahlédl jednoho z těch cucáků, co mají přístěnek dole u potoka. A opravdu, z křoví se vyloupil asi dvacetiletý cápek.

„Co plašíš, dědku?“

Ale starý muž v blůze najednou nebyl schopen slova. Jen vyděšeně koktal a rozklepanou rukou ukazoval k chatrči.

„Tak co je?“ zavrčel rozcuchaný mladík, ale když pak přišel blíž, všiml si, že má stařec v očích slzy.

4.

Den poté, co byla mrtvola muže odvezena z jeho chatrče na pitevnu ve sklepe městské nemocnice, jsem seděl na otočné židli v kadeřnictví poblíž žižkovské věže a přemýšlel, co odpovědět své kamarádce Kamile. Ačkoli... Ona vlastně odpověď nečekala, vždyť ani nepoložila otázku. Jen mi řekla, že policajti chtějí, aby se šla na svého nevlastního bratra podívat. Identifikovat ho.

„Proč ty?“

Musel jsem něco říct a nic chytřejšího mě nenapadlo.

Promnula si oči a pak pokrčila rameny.

„Nikoho jiného nesehnali. Náš táta je po smrti, Vencova máma už taky. Děti nikdy neměl a jeho bejvalka se prý už před lety vdala někam do Německa. Možná by ji i našli, ale kdyby bylo potřeba udělat srovnání DNA, potřebují někoho kdo...“

„Rozumím.“

Kamila byla Vencova jediná žijící příbuzná. Když ji o jeho smrti vyrozuměli, vzala to téměř bez emocí. V její situaci by každý reagoval plus mínus podobně, s nevlastním bratrem se téměř neznali. Jenže když pak přišli s tím, že je potřeba ho identifikovat, necítla se na to.

„Snažila jsem se jim vysvětlit, že jsme se nevidali, ale prý jde jen o formalitu.“

„Můžeš odmítnout?“

Napadlo mě, jak bych se asi zachoval já. Mrtvých jsem viděl spousty, za více než dvě desítky let práce na kriminálních kauzách to ani jinak nešlo, ovšem co bych dělal, kdybych měl jít identifikovat někoho z příbuzných? V podobné situaci jsem naštěstí zatím nebyl, takže jsem ani netušil, jak je to s případnou dobrovolností takového aktu.

„Já vlastně ani nevím,“ řekla Kamila. „Vzala jsem to jako fakt a souhlasila.“

Přikývl jsem. Nečeká ji příjemný zážitek, ale nejspíš taky nic, co by dospělý člověk nezvládl. Pokud ovšem...

„Řekli ti, co se bráchovi stalo?“

Připomněl jsem si, že mu bylo sotva něco přes padesát. V tomhle věku se neumírá na celkové opotřebení, spíš bývá na vině bouračka nebo jiná vnější příčina, otázka tedy je, jak bude tělo v márnici vypadat. Možná, že Kamiliny starosti mají původ právě v téhle nejistotě. Kdybych v tu chvíli mlčel, případně jen účastně pokýval hlavou, nejspíš bych se nikdy do pátrání po tajemství muže z chatrče nepustil. Neměl bych důvod, ten případ by mě nevtáhl, nic bych o něm nevěděl. Postupně bychom to odpoledne stočili řeč jinam, Kamila by mě ostříhala a já bych se rozloučil a odešel. Jenže...

Jenže já se zeptal, co se jejímu nevlastnímu bratrovi stalo. Stála, koukala a hryzala se do spodního rtu. Pod jejím pohledem jsem si uvědomil, že jsem právě položil tu nejnevhodnější možnou otázku. Jenže už nebylo cesty zpět, aspoň ne z mé strany hřiště. Snad jen Kamila mohla mávnout rukou a tím by mi vzala možnost dál se zajímat. Ale nic takového neudělala. Naopak to vypadalo, že je ráda za možnost někomu se svěřit. Že hovořit o tom bude sice těžké, ale být na ty špatné zprávy sama je ještě těžší.

„Našli ho v nějaké kolonii bezdomovců, prý...“ Potřebovala se nadechnout. „Prý se nejspíš uchlastal.“

„Aha.“

Co jiného než *aha* jsem mohl říct?

„Není to tak, že by...“ Na okamžik se odmlčela, zřejmě hledala vhodná slova. „Prostě upadl a praštil se do hlavy. V krvi měl přes tři promile.“

Bylo zbytečné se ptát na cokoli dalšího, taková smrt je tragédie, ovšem podle všeho jí zřejmě předcházeli i podobný život. Při pohledu na Kamilu mi připadalo, že cítí vinu, přestože k něčemu takovému objektivně neměla důvod. Její bratr, navíc nevlastní bratr, byl dospělý muž, dokonce starší než ona. Své kroky si řídil sám, žil jak žil, přesto se nepokusil nikoho z rodiny najít. Anebo se o to nepokusil právě proto? Na tom už ovšem nesejde, Kamila by si nic vyčítat neměla a to jsem jí taky řekl.

„Nemohla jsi vědět, že je na tom tak špatně. Kdyby chtěl pomoci, přišel by si pro ni.“

Koukala do podlahy, ale po těch slovech ke mně zvedla oči.

„A jak by mě našel, prosím tě? Copak věděl, kde jsem?“

Neodpověděl jsem. Nemělo smysl se s ní přít, když byla v tomhle rozpoložení, měla právo nepřijímat logické argumenty, měla právo být nevrlá, smutná, rozčarovaná i skleslá. Několik dlouhých chvil jsme mlčeli, ani jednomu z nás to nebylo příjemné, ovšem nějak jsme tu situaci museli překlenout. Během nich jsem si uvědomil ještě jednu věc, která Kamilu nejspíš trápila a která byla jednou z příčin její nervozity. Manžela měla na cestách, svým kamionem zrovna brázdil dálnice buď na jihu, nebo na severu Evropy, čímž ovšem přišla o jedinou oporu.

„Chceš tam doprovodit?“ zeptal jsem se. Vypadalo to, že jsem ji tou otázkou vyplašil.

„Cože?“

„Ptám se, jestli chceš k těm policajtům doprovodit. Vilda je nejspíš někde za volantem, ne? Tak mě napadlo, že se ti tam třeba nebude chtít samotné.“

Koukala na mě, jako by nechápala, co jsem právě řekl. Po chvíli ale lehce přimhouřila oči a nakonec přikývla.

„Jo, to by bylo asi fajn. Jen...“ Zaváhala.

„Jen co?“

„Já ti asi neřekla, že to není tady u nás.“

Vlastně ani nevím, proč mě to překvapilo. Neměl jsem jediný důvod domnívat se, že její bratr zemřel v Praze, a přesto jsem nad žádnou jinou možností ani nepřemýšlel.

„A kam teda musíš?“

„Do Ústí.“

Takže si uděláme výlet na sever, no proč ne.

„Mám přijet zítra kdykoli dopoledne,“ řekla, „tak jestli se ti to hodí...“

Přikývl jsem. Popravdě jsem měl redakční poradu v měsíčníku, pro který jsem pracoval. Ovšem teď už nebylo možné se z cesty vyvléct. Vypadalo by to hloupě a především by to hloupé skutečně bylo. Zeptal jsem se, v kolik ji mám vyzvednout. Bylo přirozené, že pojedeme mým autem, těžko jsem po ní mohl chtít, aby řídila. Později sama přiznala, že nebýt mého návrhu, cestovala by vlakem. Nakonec jsme se domluvili na osmou, ať máme časovou rezervu, počítat s ucpanými cestami je v tomhle státě už tak nějak nutnost. Ozval se zvonek nade dveřmi a dovnitř vešla žena s čerstvě nabarveným vlasy. Venku si vyřídila cigaretu i několik telefonátů a teď se vrátila dokončit proměnu v krasavici. Neměl jsem to srdce jí říct, že se jen připravuje o peníze a o čas, namísto toho jsem se pousmál a pustil ji na křeslo.

S Kamilou jsem se rozloučil ujištěním, že zítra všechno jistě zvládne. Jen co jsem vykročil k silnici, přepadl mě podivný

pocit, že něco není, jak má být. Zvláštní tušení, že mému právě skončenému rozhovoru s Kamilou něco chybělo... Snad nějaká podstatná informace, díky které by zítřejší cesta dostala větší smysl? Nebo nějaká emoce? Gesto? Myšlenka?

Šel jsem se sklopenou hlavou, očima cestoval po dlaždicích na chodníku a marně si tím lámal hlavu. Trápil jsem se tou otázkou celou cestu až k Vinohradské třídě, ale na nic jsem nepřišel. Teprve později jsem pochopil, že šlo nejspíš o jeden z těch úkazů mezi nebem a zemí, které existují, přestože jsou nepopsatelné. Tušení. Nemohl jsem vědět, co všechno mě čeká, ale moje podvědomí mě už předem varovalo.